

**Föreskrifter
om ändring i Skolverkets föreskrifter
(SKOLFS 2012:19) om kursplaner för särskild
utbildning för vuxna på grundläggande nivå;**

SKOLFS 2017:86

Utkom från trycket
den 27 september 2017

beslutade den 23 augusti 2017.

Med stöd av 2 kap. 11 § förordningen (2011:1108) om vuxenutbildning föreskriver Skolverket att bilaga 1 och 2 till Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2012:19) om kursplaner för särskild utbildning för vuxna på grundläggande nivå ska ha följande lydelse.

-
1. Dessa föreskrifter träder i kraft den 1 oktober 2017.
 2. Bilagorna i den nya lydelsen får tillämpas första gången på kurser som har påbörjats efter den 30 juni 2017 och ska tillämpas första gången på kurser som påbörjas efter den 30 juni 2018.
 3. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för kurser som har påbörjats innan den 30 juni 2017 eller innan bilagorna i den nya lydelsen tillämpas första gången.

På Skolverkets vägnar

PETER FREDRIKSSON

Lotta Hedén

Kurs: Biologi
Kurskod: SGRBIO7
Verksamhetspoäng: 150

Centralt innehåll

Natur

- Årstidsväxlingar i naturen och hur man känner igen årstider.
- Djur och växter i närmiljön, och hur de kan sorteras.
- Livets utveckling och mångfald enligt evolutionsteorin. Naturvetenskapliga teorier om livets uppkomst.
- Ekosystem i närmiljön och hur växter och djur samspelar med varandra och med miljön.
- Fotosyntes och förbränning.
- Människans beroende av och påverkan på naturen och vad detta innebär för en hållbar utveckling.

Kropp och hälsa

- Människokroppens organ, deras namn, placering, utseende och funktion.
- Virus, bakterier, smittspridning och infektioner samt förebyggande hälsovård.
- Hur hälsan påverkas av kost, motion, sömn, sociala relationer och beroendeframkallande medel.
- Människans pubertet, sexualitet och reproduktion samt frågor om identitet, jämställdhet, relationer, kärlek, preventivmedel och ansvar.

Biologins metoder och arbetssätt

- Sorteringar, fältstudier och experiment. Planering, utförande och utvärdering.
- Dokumentation och redovisning av sorteringar och undersökningar med hjälp av skrift, bild och andra uttrycksformer, såväl med som utan digitala verktyg.
- Tolkning och granskning av information med koppling till biologi till exempel artiklar i tidningar och filmer i digitala medier.

Ämnesspecifika begrepp

Språk är människans främsta redskap för reflektion, kommunikation och kunskapsutveckling. Att ha kunskaper i flera språk kan ge nya perspektiv på omvärlden, ökade möjligheter till kontakter och större förståelse för olika sätt att leva. Engelska språket omger oss i vardagen och används inom så skilda områden som politik, utbildning och ekonomi. Kunskaper i engelska ökar därför individens möjligheter att ingå i olika sociala och kulturella sammanhang och att delta i internationellt studie- och arbetsliv.

Syfte

Undervisningen i kursen engelska inom särskild utbildning för vuxna på grundläggande nivå syftar till att eleven utvecklar kunskaper i engelska språket. Vidare ska undervisningen ge eleven möjlighet att utveckla sin förmåga att kommunicera på engelska och en tilltro till sin förmåga att använda språket i olika situationer och för skilda syften i vardags-, samhälls-, studie- och arbetsliv.

Vidare ska undervisningen bidra till att eleven utvecklar sin förmåga att förstå talad och skriven engelska och att formulera sig och samspela med andra i tal och skrift. I mötet med talat språk och texter ska eleven ges möjlighet att utveckla förmågan att sätta innehållet i relation till egna erfarenheter, livsvillkor och intressen.

Genom undervisningen ska eleven få förutsättningar att utveckla sina kunskaper om kulturer och samhällen där engelska används. På så sätt ska undervisningen stimulera elevens intresse för språk och engelsktalande kulturer och förmedla nyttan av språkkunskaper. Eleven ska även ges möjlighet att använda olika verktyg för lärande, förståelse och kommunikation.

Genom undervisningen i kursen engelska ska eleven ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att

- tala och samtala i olika sammanhang,
- förstå innehållet i talad engelska och i olika texter,
- skriva text för olika syften, och
- reflektera över livsvillkor och kulturella företeelser i områden där engelska används.

Centralt innehåll

Tala och samtala

- Vardagliga hälsnings-, avskeds- och artighetsfraser.
- Frågeord, frågor och svar.
- Samtal om ämnen med anknytning till vardags-, samhälls-, studie- och arbetsliv.
- Presentationer som är berättande, beskrivande och informerande.
- Dramatiseringar och rollspel med dialogen i centrum.

SKOLFS 2017:86 Lyssna och läsa

- Talad engelska och texter från olika medier, såväl digitala som andra.
- Filmer och dramatiserade berättelser från till exempel digitala medier.
- Instruktioner, beskrivningar och nyhetsartiklar.
- Ord och ordbilder, till exempel på skyltar och i reklam.

Skriva

- Beskrivningar, texter och meddelanden såväl med som utan digitala verktyg.
- Användning av ordböcker och digitala verktyg för kommunikation.

Kultur och samhälle

Centralt innehåll

Fysiken i naturen

- Solsystemets himlakroppar och deras rörelser i förhållande till varandra. Hur dag, natt, månader, år och årstider kan förklaras.
- Enkla väderfenomen och deras orsaker, till exempel hur vindar uppstår.
- Hur ljud uppstår, breder ut sig och uppfattas av örat.
- Ljusets utbredning från vanliga ljuskällor och hur detta kan förklara ljusområdets och skuggors form och storlek samt hur ljus uppfattas av ögat.

Fysiken i vardagen och samhället

- Tyngdkraft, friktion och jämvikt i vardagssituationer och hur det kan upplevas och beskrivas.
- Elektricitet, dess vardagliga användning och risker.
- Energiflöden mellan föremål som har olika temperatur. Hur man kan påverka energiflödet, till exempel med hjälp av kläder, termos och isolering av hus.
- Kärnkraft, fossila och förnybara bränslen. Deras betydelse för vår energianvändning i samhället och deras för- och nackdelar när det gäller miljön.
- Aktuella samhällsfrågor som rör fysik.

Fysikens metoder och arbetssätt

- Enkla undersökningar i fysik. Planering, utförande och utvärdering.
- Tidmätning på olika sätt.
- Dokumentation och redovisning av undersökningar med hjälp av skrift, bild och andra uttrycksformer, såväl med som utan digitala verktyg.
- Tolkning och granskning av information med koppling till fysik, till exempel artiklar i tidningar och filmer i digitala medier.

Ämnesspecifika begrepp

Centralt innehåll

Att leva i världen

- Jordens klimat- och vegetationszoner. Hur klimatförhållanden påverkar människans levnadsvillkor. Årstider och väderlek.
- Jordytan och på vilket sätt den formas och förändras av naturens egna processer till exempel vid jordbävning och vulkanutbrott, men också av människans markutnyttjande, till exempel skogsavverkning.
- Hur val och prioriteringar i vardagen och närmiljön kan påverka miljön och bidra till en hållbar utveckling.
- Klimatförändringar, olika förklaringar till dessa och vilka konsekvenser förändringarna kan få.

Att undersöka verkligheten

- Jordgloben. Kontinenternas och världshavens lägen på jordgloben.
- Namn och läge på länder och platser som är betydelsefulla för eleven.
- Kartan och dess uppbyggnad med färger och symboler.
- Fältstudier för att undersöka natur- och kulturlandskap.
- Metoder för att söka geografisk information från olika källor. Hur man kan värdera, bearbeta och presentera information, såväl med som utan digitala verktyg.

Ämnesspecifika begrepp

Centralt innehåll

Mat, måltider och hälsa

- Recept och instruktioner i såväl digitala som andra medier, hur de kan läsas och följas.
- Matlagning och bakning. Hur valet av metod påverkar processen och resultatet.
- Redskap och teknisk utrustning som används vid bakning, matlagning och andra uppgifter i hemmet, till exempel vid inredning, hygien och städning. Hur dessa används på ett säkert och funktionellt sätt.
- Hygien och rengöring vid hantering, tillagning och förvaring av livsmedel.
- Individuella behov av energi och näring. Hur måltider kan komponeras efter olika behov.
- Hur sambandet mellan matintag och rörelse påverkar kropp och hälsa.
- Hur man kan arrangera måltider för att skapa gemenskap och välbefinnande.

Konsumtion och ekonomi

- Handla över internet, låna pengar, handla på kredit och teckna abonnemang. Digitala betalningssätt.
- Kostnadsberäkningar för boende, mat och fritid.
- Konsumenters rättigheter och skyldigheter.
- Reklamens och mediernas påverkan på individers och grupperns konsumtionsvanor.
- Jämförelser av produkter utifrån kvalitet, miljömärkning och ursprungsmärkning.

Miljö och livsstil

Människor har i alla tider och i alla samhällen skapat historiska berättelser för att tolka verkligheten. På så sätt har ett historiskt perspektiv gett människan redskap att förstå och förklara sina levnadsvillkor och de sammanhang som hon ingår i. Det förflutna påverkar våra liv idag och våra val inför framtiden.

Syfte

Undervisningen i kursen historia inom särskild utbildning för vuxna på grundläggande nivå syftar till att eleven utvecklar kunskaper om historiska sammanhang och om hur människor har skapat och förändrat samhällen och kulturer. På så sätt ska eleven ges möjligheter att utveckla sitt historiemedvetande och få perspektiv på det förflutna, nutiden och framtiden.

Vidare ska undervisningen stimulera elevens nyfikenhet på historia och bidra till att eleven utvecklar kunskaper om det förflutna genom historiskt källmaterial och möten med platser och människors berättelser. Undervisningen ska på så sätt ge eleven förutsättningar att utveckla kunskaper om historiska epoker och historiska begrepp som behövs för att kunna läsa, skriva och samtala om historia.

Genom undervisningen i kursen historia ska eleven ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att

- jämföra och reflektera över olika historiska händelser, gestalter och tidsperioder,
- reflektera över hur historien har påverkat vårt sätt att leva i dag,
- söka, granska och värdera information från olika källor, såväl digitala som tryckta, och göra egna överväganden kring trovärdighet och relevans, och
- använda ämnesspecifika ord, begrepp och symboler.

Centralt innehåll

Centralt innehåll

Kemin i naturen

- Vattnets egenskaper och kretslopp.
- Luftens egenskaper och sammansättning. Några kemiska processer i mark, luft och vatten ur miljö- och hälsosynpunkt.
- Fotosyntes, förbränning och några andra grundläggande kemiska reaktioner.

Kemin i vardagen och samhället

- Kretslopp, till exempel råvarors förädling till produkter, hur de blir avfall som hanteras och sedan återgår till naturen.
- Hur material och föremål kan sorteras och delas in efter till exempel hårdhet, struktur, färg, magnetism, ledningsförmåga och om de flyter eller sjunker i vatten.
- Matens innehåll och näringsämnenas betydelse för hälsan.
- Vanliga kemikalier i hemmet och samhället. Hur de används och vilken påverkan de kan ha på hälsan och miljön samt hur de är märkta och bör hanteras.

Kemins metoder och arbetssätt

- Enkla undersökningar i kemi. Planering, utförande och utvärdering.
- Dokumentation och redovisning av undersökningar med hjälp av skrift, bild och andra uttrycksformer, såväl med som utan digitala verktyg.
- Tolkning och granskning av information med koppling till kemi, till exempel artiklar i tidningar och filmer i digitala medier.

Ämnesspecifika begrepp

Matematiken har en flertusenårig historia med bidrag från många kulturer. Den utvecklas såväl ur praktiska behov som ur människans nyfikenhet och lust att utforska matematiken som sådan. Matematisk verksamhet är till sin art en kreativ, reflekterande och problemlösande aktivitet som är nära kopplad till den samhälleliga, sociala, tekniska och digitala utvecklingen. Kunskaper i matematik ger människor förutsättningar att fatta välgrundade beslut i vardagslivets många valsituationer och ökar möjligheterna att delta i samhällets beslutsprocesser.

Syfte

Undervisningen i kursen matematik inom särskild utbildning för vuxna på grundläggande nivå syftar till att eleven utvecklar kunskaper om matematik och matematikens användning i vardags-, samhälls-, studie- och arbetslivet samt inom olika ämnesområden.

Den ska bidra till att eleven utvecklar intresse för matematik och en tilltro till sin egen förmåga att använda matematik i olika sammanhang. Den ska också ge eleven möjlighet att uppleva estetiska värden i möten med matematiska mönster, former och samband.

Vidare ska undervisningen ge eleven möjlighet att utveckla kunskaper om grundläggande matematiska metoder och hur dessa kan användas för att besvara frågor i vardagliga situationer. Undervisningen ska också bidra till att eleven utvecklar ett kritiskt förhållningssätt i situationer där det finns behov av att göra överväganden om matematisk rimlighet.

Eleven ska genom undervisningen ges möjligheter att utveckla kunskaper i att använda digitala verktyg och programmering för att kunna undersöka problemställningar och matematiska begrepp, göra beräkningar och för att presentera och tolka data. Vidare ska undervisningen i matematik bidra till att eleven utvecklar kunskaper om ämnesspecifika begrepp. På så sätt ska eleven ges förutsättningar att samtala om matematik och presentera och utvärdera arbetsprocesser.

Genom undervisningen i kursen matematik ska eleven ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att

- lösa matematiska problem,
- använda matematiska metoder för att göra beräkningar och lösa rutinuppgifter,
- reflektera över rimlighet i situationer med matematisk anknytning, och
- använda ämnesspecifika ord, begrepp och symboler.

Centralt innehåll

Problemlösning

- Strategier för matematisk problemlösning i vardagliga situationer.

- Naturliga tal och hur de storleksordnas, jämförs och delas upp, samt hur de används för att ange antal och ordning.
- Naturliga tal och hur de uttrycks och visas med ord, konkret material, symboler, bilder och på tallinje.
- De fyra räknesätten och hur de kan uttryckas och visas med ord, konkreta material, bilder och symboler.
- Centrala metoder för de fyra räknesätten vid överslagsberäkning, huvudräkning, samt vid beräkningar med skriftliga metoder och digitala verktyg. Metodernas användning i olika situationer.
- Tal i decimal- och bråkform och deras användning i vardagliga situationer.
- Negativa tal och deras användning i konkreta och vardagliga situationer, till exempel vid mätning av temperatur.
- Begreppet procent och hur det används och uttrycks.
- Rimlighetsbedömning i vardagliga situationer.

Algebra

- Likhetsstecknets innebörd.
- Hur symboler kan användas för att beteckna till exempel förflyttning eller ett obekant tal.
- Hur mönster i talföljder och geometriska mönster kan konstrueras, beskrivas och uttryckas.
- Hur algoritmer kan skapas och användas vid programmering. Programmering i visuella programmeringsmiljöer.

Problemlösning

- Strategier för problemlösning, med och utan digital teknik, i situationer med anknytning till vardags-, samhälls-, studie- och arbetsliv.

Tid och pengar

- Enheter och uttryck för tid.
- Mäta och uttrycka tid, till exempel med klocka.
- Pengars värde och användning och hur de kan växlas. Digitala betalningsätt.

Sannolikhet och statistik

- Sannolikhet, chans och risk grundat på observationer, simuleringar, experiment eller statistiskt material från vardagliga situationer. Jämförelser av sannolikheten vid olika slumpmässiga försök.
- Undersökningar i olika situationer. Tabeller och diagram och hur de kan användas för att sortera data och beskriva resultat från undersökningar, såväl med som utan digitala verktyg. Hur information kan avläsas ur tabeller och diagram.

- De geometriska objekten cirkel, kvadrat, rektangel och triangel. Hur de avbildas och beskrivs, såväl med som utan digitala verktyg.
- Geometriska begrepp, till exempel längd, bredd och höjd.
- Mätning och uppskattning av längd, volym och massa med vanliga mått-enheter.
- Proportionella samband, däribland begreppen dubbelt och hälften.

Ämnesspecifika begrepp

Människor har i alla tider och i alla samhällen försökt förstå och förklara sina levnadsvillkor och de sociala sammanhang som de ingår i. Religioner och andra livsåskådningar är därför centrala inslag i den mänskliga kulturen. I dagens samhälle är kunskaper om religioner och andra livsåskådningar viktiga för att skapa ömsesidig förståelse mellan människor.

Syfte

Undervisningen i kursen religionskunskap inom särskild utbildning för vuxna på grundläggande nivå syftar till att eleven utvecklar kunskaper om religioner och andra livsåskådningar i det egna samhället och på andra håll i världen. Undervisningen ska även bidra till att eleven utvecklar kunskap om och förståelse för hur kristna traditioner har påverkat det svenska samhället och dess värderingar. Vidare ska undervisningen stimulera eleven att reflektera över olika livsfrågor, sin identitet och sitt etiska förhållningssätt.

Undervisningen syftar också till att eleven utvecklar kunskaper om, och ett kritiskt förhållningssätt till, hur man kan hantera information från olika källor, såväl digitala som tryckta. Genom undervisningen ska eleven också stimuleras till att använda ord och begrepp som behövs för att kunna läsa, skriva och samtala om religioner och andra livsåskådningar.

Genom undervisningen i kursen religionskunskap ska eleven ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att

- jämföra och reflektera över kristendomen, andra religioner och andra livsåskådningar,
- reflektera över hur religioner har påverkat och påverkar skeenden i samhället,
- reflektera över livsfrågor och moraliska dilemman,
- söka, granska och värdera information från olika källor i såväl tryckta som digitala medier och göra egna överväganden, och
- använda ämnesspecifika ord, begrepp och symboler.

Centralt innehåll

Människor har alltid varit beroende av att samarbeta när de skapar och utvecklar samhällen. Kunskap om samhället ger oss verktyg så att vi kan orientera oss i en komplex värld och ta ansvar för vårt handlande. Det är alla människors ansvar att utveckla ett samhälle som präglas av demokratiska värden och förvalta jorden så att en hållbar utveckling blir möjlig.

Syfte

Undervisningen i kursen samhällskunskap inom särskild utbildning för vuxna på grundläggande nivå syftar till att eleven utvecklar kunskaper om hur individen och samhället påverkar varandra. Vidare ska undervisningen bidra till att eleven utvecklar förtrogenhet med de mänskliga rättigheterna och med demokratiska processer, värden och arbetssätt. Därigenom ska eleven ges förutsättningar att reflektera över värden och principer som utmärker ett demokratiskt samhälle.

Undervisningen syftar också till att eleven utvecklar kunskaper om, och ett kritiskt förhållningssätt till, information från olika källor och hur man kan hantera information i vardags-, samhälls- och arbetslivet samt vid studier. Genom undervisningen ska eleven stimuleras att engagera sig och uttrycka sig i olika sammanhang. Därigenom ska undervisningen bidra till att stärka elevens tilltro till sin förmåga att delta i samtal om samhällsfrågor och förmåga att fatta beslut om de tjänster och den service som samhället erbjuder. Vidare ska undervisningen ge eleven möjlighet att förstå digitaliseringens betydelse för samhällsutvecklingen och för den personliga integriteten. Genom undervisningen ska eleven ges möjlighet att utveckla sin förståelse för vad det innebär att vara en aktiv och ansvarstagande medborgare i ett snabbt föränderligt samhälle.

Undervisningen syftar också till att eleven utvecklar kunskaper om, och ett kritiskt förhållningssätt till, hur man kan hantera information från olika källor. Den ska också stimulera eleven till att använda ord och begrepp som behövs för att kunna läsa, skriva och samtala om samhällsfrågor.

Genom undervisningen i kursen samhällskunskap ska eleven ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att

- reflektera över demokratiska grundläggande värden, principer och arbetssätt,
- uttrycka och värdera olika ståndpunkter i aktuella samhällsfrågor,
- jämföra och värdera tjänster och service som samhället erbjuder,
- söka information om samhället i såväl digitala som andra medier och andra källor och värdera deras relevans och trovärdighet, och
- använda ämnesspecifika ord och begrepp.
- använda digitala medier för att nyttja olika tjänster, till exempel betala räkningar, boka biobiljett eller beställa taxi.

Att leva tillsammans

- Vad demokrati är och hur demokratiska beslut fattas.
- Demokratiska fri- och rättigheter samt skyldigheter för medborgare i demokratiska samhällen.
- Samhällets behov av lagstiftning. Några lagar och påföljder.
- Normer och regler. Konsekvenser av egna och andras handlingar och ställningstaganden.
- Möjligheter och risker förknippade med internet och digital kommunikation samt hur man agerar ansvarsfullt vid användning av digitala och andra medier utifrån sociala, etiska och rättsliga aspekter.
- Politiska val och partier i Sverige. Riksdag och regering och deras olika uppdrag. Individens och gruppernas möjligheter att påverka beslut och samhällsutveckling, till exempel genom att rösta i allmänna val eller skapa opinion i sociala medier.
- Olika slags medier, deras uppbyggnad och innehåll, till exempel sociala medier, webbplatser eller dagstidningar.
- Nyhetsvärdering, och hur den kan påverka människors bilder av omvärlden. Hur individer och grupper framställs, till exempel utifrån kön och etnicitet, samt hur information i digitala medier kan styras av bakomliggande programmering.

Att leva i Sverige

- Immigration och emigration till och från Sverige förr och nu, samt dess betydelse för kulturer och samhällen.
- Samhällsfunktioner och samhällsservice i närsamhället, till exempel lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS), räddningstjänst, sjukvård, fritids- och kulturutbud.
- Yrken och verksamheter i samhället. Entreprenörskap.

Att leva i världen

- Grundläggande mänskliga rättigheter, till exempel alla människors lika värde.

Att undersöka verkligheten

- Metoder för att söka information från olika källor. Hur man kan värdera, bearbeta och presentera information, såväl med som utan digitala verktyg.
- Informationsspridning, reklam och opinionsbildning i såväl digitala som andra medier. Hur man kan urskilja budskap, avsändare och syfte.
- Aktuella samhällsfrågor i olika medier.

Ämnesspecifika begrepp

Språk är människans främsta redskap för reflektion, kommunikation och kunskapsutveckling. Genom språket utvecklar människor sin identitet, uttrycker känslor och tankar och förstår hur andra känner och tänker. Ämnet svenska handlar om hur svenska språket är uppbyggt och fungerar samt hur det kan användas. Kärnan i ämnet är språk och litteratur. Genom språket kan människan uttrycka sin personlighet. Att ha ett rikt och varierat språk är betydelsefullt för att kunna förstå och verka i ett samhälle där kulturer, livsåskådningar, generationer och språk möts.

Syfte

Undervisningen i kursen svenska inom särskild utbildning för vuxna på grundläggande nivå syftar till att eleven utvecklar kunskaper i och om det svenska språket. Genom undervisningen ska eleven ges möjligheter att utveckla sin förmåga att kommunicera och anpassa sitt språk till olika sammanhang och för skilda syften i vardags-, samhälls-, studie- och arbetsliv. Undervisningen ska även bidra till att eleven utvecklar tal, skrift och andra kommunikationsformer. Vidare ska undervisningen bidra till att eleven utvecklar sin läsförmåga och sitt intresse för att läsa och skriva.

Genom undervisningen ska eleven få möta och utveckla kunskaper om och uttrycka sig genom litteratur, bild, film, teater, drama och andra kommunikationsformer. Eleven ska också ges möjlighet att utveckla kunskaper om och tilltro till sin förmåga att formulera och uttrycka sina åsikter och tankar. Undervisningen ska också bidra till att eleven får förståelse för att sättet man kommunicerar på kan få konsekvenser för en själv och för andra människor. Därigenom ska undervisningen bidra till att eleven utvecklar sitt språk och sin förståelse för omvärlden och tar ansvar för det egna språkbruket i olika sammanhang och medier.

Undervisningen ska syfta till att eleven utvecklar och fördjupar sin ord- och begreppsförståelse. Vidare ska undervisningen ge eleven möjligheter att utveckla kunskaper om hur man söker och kritiskt värderar information från olika källor. Eleven ska också stimuleras att utveckla förmågan att använda digitala kommunikationsverktyg.

Genom undervisningen i kursen svenska ska eleven ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att

- tala och samtala i olika sammanhang,
- läsa, förstå och reflektera över olika texter,
- skriva texter för olika syften och mottagare,
- bearbeta innehållet i litteratur, bilder, film, teater, drama och andra medier, och
- söka och värdera information från olika källor.

Tala, lyssna och samtala

- Hur man kan använda omskrivningar och visuell förstärkning, till exempel bilder och tecken, för att förstå och göra sig förstådd.
- Kommunikation för olika syften. Hur argument, åsikter och intressen kan uttryckas.
- Kommunikations- och samtalsregler i olika sammanhang, även i digitala medier med anknytning till vardags-, samhälls-, studie- och arbetsliv.
- Muntliga presentationer. Stödord, bilder, digitala medier och verktyg samt annat för att planera och genomföra en presentation.

Läsa och skriva

- Lässtrategier för att avkoda och förstå olika texter.
- Skiljetecken och stavning.
- Strategier för att skriva olika typer av texter. Hur man kan anpassa innehåll till olika mottagare samt bearbeta egna texter till innehåll och form.
- Alfabetisk ordning. Digitala såväl som tryckta ordböcker och innehållsförteckningar.
- Läs- och skrivverktyg, bland annat bildstöd, talsyntes och stavningshjälp.
- Digitala verktyg för kommunikation.

Texter

- Skönlitteratur och andra texter i såväl tryckta som digitala medier, till exempel lyrik och dramatik.
- Berättande texters budskap och uppbyggnad med till exempel miljö- och personbeskrivningar samt dialoger.
- Några författare.
- Beskrivande och instruerande texter, till exempel nyhetsartiklar och recept, såväl med som utan digitala verktyg.
- Texter som kombinerar ord, bild och ljud, till exempel webbtexter och tv-program.
- Texter i digitala miljöer, till exempel texter med länkar och andra interaktiva funktioner.

Språkbruk

- Språkliga strategier för att minnas och lära, till exempel tankekartor och stödord.
- Skillnader i språkanvändning beroende på vem man kommunicerar med och med vilket syfte, till exempel skillnaden mellan att skriva ett debattinlägg i sociala medier och att skriva en nyhetsartikel.
- Ord, symboler, begrepp och kroppsspråk som kan användas för att uttrycka budskap och känslor.
- Variationer i det svenska språket, till exempel slanguttryck och dialekter.
- Ordspråks och metaforers betydelse i texter och dagligt tal.
- Ansvarsfullt agerande vid kommunikation i digitala och andra medier och i olika sammanhang.

SKOLFS 2017:86

- Språkbruk samt möjligheter och risker vid egen kommunikation i digitala medier.

Informationssökning och källkritik

- Informationssökning i olika medier och källor, till exempel i uppslagsböcker, genom intervjuer och via sökmotorer på internet.
- Hur man jämför källor och prövar deras tillförlitlighet med ett källkritiskt förhållningssätt.

Kunskapskrav

Språk är människans främsta redskap för reflektion, kommunikation och kunskapsutveckling. Ämnet svenska handlar om hur svenska språket är uppbyggt och fungerar samt hur det kan användas. Kärnan i ämnet är språk och litteratur. Genom språket kan människan uttrycka sin personlighet. Att ha ett rikt och varierat språk är betydelsefullt för att kunna förstå och verka i ett samhälle där kulturer, livsåskådningar, generationer och språk möts.

Syfte

Undervisningen i kursen svenska som andraspråk inom särskild utbildning för vuxna på grundläggande nivå syftar till att eleven utvecklar kunskaper i och om det svenska språket. Genom undervisningen ska eleven ges möjligheter att utveckla sin förmåga att kommunicera och anpassa sitt språk till olika sammanhang och för skilda syften i vardags-, samhälls-, studie- och arbetsliv. Undervisningen ska bidra till att eleven utvecklar tal, skrift och andra kommunikationsformer. Vidare ska undervisningen bidra till att eleven utvecklar sin läsförmåga och sitt intresse för att läsa och skriva på svenska.

Genom undervisningen ska eleven få möta, utveckla kunskaper om och uttrycka sig genom litteratur, bild, film, teater, drama och andra kommunikationsformer. Eleven ska också ges möjlighet att utveckla kunskaper om och tilltro till sin förmåga att formulera och uttrycka sina åsikter och tankar. Undervisningen ska också bidra till att eleven får förståelse för att sättet man kommunicerar på kan få konsekvenser för en själv och för andra människor. Därigenom ska undervisningen bidra till att eleven utvecklar sitt språk och sin förståelse för omvärlden och tar ansvar för det egna språkbruket i olika sammanhang och medier.

Undervisningen ska syfta till att eleven utvecklar och fördjupar sin ord- och begreppsförståelse. Vidare ska undervisningen ge eleven möjligheter att utveckla kunskaper om hur man söker och kritiskt värderar information från olika källor. Eleven ska också stimuleras att utveckla förmågan att använda digitala kommunikationsverktyg.

Genom undervisningen i kursen svenska som andraspråk ska eleven ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att

- tala och samtala i olika sammanhang,
- läsa, förstå och reflektera över olika texter,
- skriva texter för olika syften och mottagare,
- bearbeta innehållet i litteratur, bilder, film, teater, drama och andra medier, och
- söka och värdera information från olika källor.

Centralt innehåll

Tala, lyssna och samtala

- Hur man kan använda omskrivningar och visuell förstärkning, till exempel bilder och tecken, för att förstå och göra sig förstådd.

- Kommunikation för olika syften. Hur argument, åsikter och intressen kan uttryckas.
- Att medverka i olika samtal och diskussioner med anknytning till vardags-, samhälls-, studie- och arbetsliv.
- Muntliga presentationer. Stödord, bilder, digitala medier och verktyg samt annat för att planera och genomföra en presentation.
- Uttal, satsmelodi och sambandet mellan betoning och betydelse i det svenska språket.

Läsa och skriva

- Lässtrategier för att avkoda och förstå olika texter.
- Skiljetecken och stavning.
- Strategier för att skriva olika typer av texter. Hur man kan anpassa innehåll till olika mottagare samt bearbeta egna texter till innehåll och form.
- Alfabetisk ordning. Digitala såväl som tryckta ordböcker och innehållsförteckningar.
- Läs- och skrivverktyg, bland annat bildstöd, talsyntes och stavningshjälp.
- Digitala verktyg för kommunikation.

Texter

- Skönlitteratur och andra texter i såväl tryckta som digitala medier, till exempel lyrik och dramatik.
- Berättande texters budskap och uppbyggnad med till exempel miljö- och personbeskrivningar samt dialoger.
- Några författare.
- Beskrivande och instruerande texter, till exempel nyhetsartiklar och recept, såväl med som utan digitala verktyg.
- Texter som kombinerar ord, bild och ljud, till exempel webbtexer och tv-program.
- Texter i digitala miljöer, till exempel texter med länkar och andra interaktiva funktioner.

Språkbruk

- Språkliga strategier för att minnas och lära, till exempel tankekartor och stödord.
- Skillnader i språkanvändning beroende på vem man kommunicerar med och med vilket syfte, till exempel skillnaden mellan att skriva ett debattinlägg i sociala medier och att skriva en nyhetsartikel.
- Ord, symboler, begrepp och kroppsspråk som kan användas för att uttrycka budskap och känslor.
- Variationer i det svenska språket, till exempel slanguttryck och dialekter.
- Ordspråks och metaforers betydelse i texter och dagligt tal.
- Ansvarsfullt agerande vid kommunikation i digitala och andra medier och i olika sammanhang.
- Språkbruk samt möjligheter och risker vid egen kommunikation i digitala medier.

- Informationssökning i olika medier och källor, till exempel i uppslagsböcker, genom intervjuer och via sökmotorer på internet.
- Hur man jämför källor och prövar deras tillförlitlighet med ett källkritiskt förhållningssätt.

Kunskapskrav

Tekniska lösningar har i alla tider varit betydelsefulla för människan och för samhällets utveckling. Drivkrafterna bakom teknikutvecklingen har ofta varit en strävan att lösa problem och uppfylla mänskliga behov. I vår tid ställs allt högre krav på tekniskt kunnande i vardags- och arbetslivet och många av dagens samhällsfrågor och politiska beslut rymmer inslag av teknik. För att förstå teknikens roll för individen, samhället och miljön behöver den teknik som omger oss göras synlig och begriplig.

Syfte

Undervisningen i kursen teknik inom särskild utbildning för vuxna på grundläggande nivå syftar till att eleven utvecklar kunskaper om tekniska lösningar i vardagen, hur de fungerar och kan användas. Undervisningen syftar också till att stimulera elevens intresse för teknik.

Genom undervisningen ska eleven ges förutsättningar att utveckla kunskaper om hur man kan lösa problem och uppfylla behov med hjälp av teknik. Eleven ska även ges förutsättningar att pröva egna tekniska idéer och hitta lösningar. Undervisningen ska också bidra till att eleven utvecklar kunskaper om och erfarenheter av hur redskap och teknisk utrustning används på ett säkert och ändamålsenligt sätt. På så sätt ska eleven ges möjlighet att stärka tilltron till sin förmåga att använda teknik och att med teknikens hjälp lösa vardagliga problem och tillfredsställa olika behov.

I teknikundervisningen ska eleven ges möjlighet att utveckla medvetenhet om att teknisk verksamhet och den egna användningen av tekniska lösningar har betydelse för och påverkar människan, samhället och miljön. Därigenom ska eleven ges förutsättningar att utveckla ett reflekterande förhållningssätt till tekniska lösningar. Eleven ska även ges möjlighet att utveckla kunskaper om teknikens historiska utveckling för att bättre förstå framväxten av dagens teknik.

Vidare ska undervisningen i teknik bidra till att eleven utvecklar kunskaper om ämnesspecifika begrepp och uttrycksformer. På så sätt ska eleven ges förutsättningar att samtala om teknik och presentera och utvärdera arbetsprocesser.

Genom undervisningen i kursen teknik ska eleven ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att

- jämföra och reflektera över tekniska och digitala lösningar i vardagen utifrån ändamålsenlighet och funktion,
- identifiera problem och behov som kan lösas med teknik och utarbeta förslag till lösningar,
- hantera redskap, digital och teknisk utrustning på ett säkert och ändamålsenligt sätt,
- värdera konsekvenser av olika teknikval för individ, samhälle och miljö, och
- använda teknikområdets ord och uttrycksformer.

Tekniska lösningar

- Tekniska lösningar inom kommunikations- och informationsteknik för utbyte av information, till exempel datorer, internet och mobiltelefoni. Hur datorer styrs av program och kan kopplas samman i nätverk.
- Tekniska lösningar där människan härmat naturen, till exempel kardborren som förebild för kardborrebandet.
- Föremål som består av rörliga delar och hur de rörliga delarna är sammanfogade med hjälp av olika mekanismer för att uppnå en viss funktion, till exempel husgeråd av olika slag eller delar på en cykel.
- Hur vanliga och hållfasta konstruktioner är uppbyggda.
- Material som används i olika konstruktioner och deras egenskaper.
- Tekniska lösningar som utnyttjar elkomponenter och enkel elektronik för att åstadkomma ljud, ljus eller rörelse, till exempel ficklampa och ringklocka.

Strategier för att hantera och utveckla tekniska lösningar

- Egna konstruktioner med tillämpningar av hållfasta och stabila strukturer och mekanismer och elektriska kopplingar.
- Att styra egna konstruktioner eller andra föremål med programmering.
- Dokumentation med förklarande ord och begrepp, till exempel i form av enkla skisser, bilder och med fysiska och digitala modeller.
- Användning av redskap och teknisk utrustning för kommunikation, informationssökning och tjänster av olika slag i samhället. Hur de används på ett ändamålsenligt sätt.
- Instruktioner och manualer för redskap och teknisk utrustning aktuella för eleven.

Teknik, människa, samhälle och miljö

- Tekniska system i hem och samhälle, till exempel nätverk för datakommunikation, vatten- och avloppssystem samt system för återvinning.
- Föremål i elevens vardag. Hur de är anpassade efter människans behov och har förändrats över tid.
- Säkerhet vid teknikanvändning, till exempel när man hanterar elektricitet.
- Säkerhet vid teknikanvändning, till exempel vid överföring av information och användande av olika tjänster i digitala miljöer.
- Olika sätt att hushålla med resurser i närmiljön, till exempel energi och vatten.
- Hjälpmedel och hur de är anpassade efter människors olika behov.
- Hur teknik ingår i och förändrar förutsättningar för olika yrken och inom alla samhällsområden.

Ämnesspecifika begrepp

Kurs: Individ och samhälle**Kurskod: SGRIND7****Verksamhetspoäng: 1200**

Människor har i alla tider och i alla samhällen försökt förstå och förklara sina levnadsvillkor och de sociala sammanhang som de ingår i. Det är alla människors ansvar att utveckla ett samhälle som präglas av demokratiska värden och att förvalta jorden så att en hållbar utveckling blir möjlig. Kunskaper om hem och samhälle ger människor förutsättningar att orientera sig i en allt mer globaliserad och digitaliserad värld och att ta ansvar för sitt handlande.

Syfte

Undervisningen inom kursen individ och samhälle syftar till att eleven utvecklar kunskaper om mönster och rutiner som ingår i vardagen. Eleven ska ges förutsättningar att ta initiativ till, planera och genomföra aktiviteter som har betydelse för praktiska situationer i hushållet. Eleven ska också ges möjlighet att utveckla kunskaper om olika samhällsfunktioner och om närområdets kultur- och fritidsutbud.

Undervisningen ska bidra till att eleven utvecklar kunskaper om sin närmiljö och dess historia för att ge perspektiv på det förflutna, nutiden och framtiden. Genom undervisningen ska eleven också ges möjlighet att utveckla kunskaper om olika geografiska platser för att öka sin rumsliga medvetenhet och sin förståelse för omvärlden. Genom undervisningen ska eleven ges möjlighet att utveckla sin förståelse för vad det innebär att vara en aktiv och ansvarstagande medborgare i ett snabbt föränderligt samhälle.

Vidare syftar undervisningen till att eleven utvecklar kunskaper om olika religioner, en förståelse för olika livsfrågor samt perspektiv på sig själv i relation till andra människor. Undervisningen ska också bidra till att eleven utvecklar kunskaper om de mänskliga rättigheterna och om demokratiska processer.

Genom undervisningen ska eleven få möjlighet att utveckla kunskaper om ämnesspecifika begrepp. På så sätt ska eleven ges förutsättningar att bli delaktig i samtal om vardagslivet och samhället.

Genom undervisningen inom kursen individ och samhälle ska eleven ges förutsättningar att utveckla förmågan att

- välja, planera och genomföra aktiviteter i vardagsmiljön,
- undersöka närmiljön, dess historia och traditioner,
- undersöka olika religioner och livsfrågor,
- reflektera över demokratiska värden, principer och arbetssätt,
- söka information om service- och kulturutbud i såväl digitala som andra medier,
- använda ord, begrepp och symboler inom ämnesområdet, och
- använda digitala medier för att nyttja olika tjänster, till exempel betala räkningar, boka biobiljett eller beställa taxi.

Vardagsrutiner och vardagsmiljö

- Bakning och matlagning samt olika metoder för detta, med eller utan digitala verktyg.
- Rutiner för måltider och hur måltider kan arrangeras för att skapa gemenskap och välbefinnande.
- Hygien och rengöring vid hantering, tillagning och förvaring av livsmedel.
- Samband mellan mat och hälsa.
- Rutiner vid inköp. Planering och genomförande.
- Konsumentkunskap, till exempel kvalitet och jämförpris.
- Återvinning och hur det fungerar.
- Tvätt, rengöring och vård av olika material och ytor i bostaden. Miljövänliga metoder för detta.
- Redskap, verktyg och teknisk utrustning som används i hushållet.
- Olycksrisker i bostaden och hur de kan förebyggas.

Omvärld

- Närmiljön och dess historia, traditioner och högtider.
- Sverige och världen. Platser som har betydelse för eleven.
- Kristendomen i det svenska samhället förr och nu.
- Några religiöst motiverade levnadsregler och berättelser från kristendom, islam, judendom, hinduism och buddhism.
- Samhällsfunktioner och samhällsservice, till exempel räddningstjänst, sjukvård och LSS.
- Fritids- och kulturutbud i närsamhället. Metoder för att söka information, såväl med som utan digitala verktyg.
- Yrken och verksamheter i samhället.
- Aktuella frågor och debatter i samhället.
- Reklam och information i såväl digitala som andra medier samt hur information i digitala medier kan styras av bakomliggande programmering.

Leva tillsammans

- Livsfrågor med betydelse för eleven, till exempel gott och ont, rätt och orätt, kamratskap, könsroller, jämställdhet och relationer.
- Ansvarsfullt agerande vid användning av digitala och andra medier.
- Värdegrund, demokrati och alla människors lika värde.
- Regler och lagar med betydelse för eleven, till exempel trafikregler och hur man betar sig i trafiken på ett säkert sätt.

Ämnesspecifika begrepp

Naturvetenskapen har sitt ursprung i människans nyfikenhet och behov av att veta mer om sig själv och sin omvärld. Att veta hur företeelser i omvärlden hänger samman är en förutsättning för att verkligheten ska vara begriplig. Kunskaper om människan och naturen ger människor redskap att påverka sitt eget välbefinnande, men också förutsättningar att kunna bidra till en hållbar utveckling. Matematik är till sin art en kreativ, reflekterande och problemlösande aktivitet som är nära kopplad till den samhälleliga, sociala, tekniska och digitala utvecklingen. I vår tid med den ökande digitaliseringen ställs allt högre krav på tekniskt kunnande i vardagslivet. För att förstå teknikens roll för individen, samhället och miljön behöver den teknik som omger oss göras synlig och begriplig.

Syfte

Undervisningen inom kursen natur och miljö syftar till att eleven utvecklar kunskaper om människa och natur och om samband mellan dem. Därigenom ska undervisningen bidra till att eleven ges förutsättningar att samspela med naturen och sin omgivning.

Vidare ska undervisningen syfta till att eleven utvecklar en matematisk förståelse och därigenom en förmåga att strukturera vardagen och lösa praktiska problem. Genom undervisningen ska eleven ges möjlighet att utveckla kunskaper i att ordna sina erfarenheter utifrån rum, tid, kvalitet och kvantitet. Undervisningen ska på så sätt bidra till att eleven ges förutsättningar att tolka, beskriva och påverka sin verklighet. Vidare ska eleven genom undervisningen ges möjligheter att använda digitala verktyg och utveckla kunskaper om programmering.

Undervisningen ska bidra till att eleven stimuleras till en utforskande hållning och en förmåga att använda sina kunskaper i olika situationer. Genom undervisningen ska eleven ges möjlighet att se konsekvenser av sitt eget och andras handlande samt uppfatta samband mellan orsak och verkan.

Undervisningen ska också bidra till att eleven utvecklar kunskaper om naturvetenskapliga företeelser och om teknik. Därigenom ska eleven få en ökad förståelse för omvärlden och en tilltro till den egna förmågan att hantera vardagen. Vidare syftar undervisningen till att eleven utvecklar kunskaper om ämnesspecifika begrepp, symboler och uttrycksformer. På så sätt ska eleven ges förutsättningar att bli delaktig i samtal om naturvetenskap, matematik och teknik.

Genom undervisningen inom kursen natur och miljö ska eleven ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att

- använda kunskaper om människa och natur,
- ordna händelser och upplevelser i tid och rum,
- sortera föremål utifrån kvalitet och kvantitet,
- reflektera över samband mellan orsak och verkan,
- identifiera och reflektera över tekniska lösningar i vardagen utifrån funktion, och
- använda ord, begrepp och symboler inom ämnesområdet.

Människa, djur och natur

- Människans upplevelser av ljus, ljud, temperatur, smak och doft.
- Människokroppen och dess olika delar och funktioner.
- Relationer, kärlek och sexualitet.
- Växter och djur, deras livsvillkor och levnadsmiljöer.
- Återkommande mönster i naturen, till exempel dygn, årstider och väder-typer.
- Vattnets olika former och kretslopp i naturen.

Tid

- Tidsuppfattning, till exempel länge, före och strax.
- Uttryck för tid som beskriver nutid, dåtid och framtid samt uppdelning av tid, till exempel morgon, veckodag och årstid.
- Planering av händelser i tidsföljd, med eller utan digitala verktyg.

Rum

- Avstånd, riktning, riktmärken och kännemärken och hur de används vid till exempel förflyttning.
- Avbildningar av verkligheten, till exempel bild, foto och film, med eller utan digitala verktyg.

Kvalitet

- Likheter och olikheter. Hur föremål kan jämföras och sorteras utifrån sina egenskaper.
- Strukturer och egenskaper, till exempel mjukt, hårt och varmt, och hur de kan upplevas.
- Geometriska figurer och namn på några av dessa, till exempel kvadrat, triangel och cirkel.

Kvantitet

- Längd och volym. Hur de kan mätas och storleksordnas.
- Heltal. Hur de benämns och storleksordnas.
- Sedlar och mynt. Hur de sorteras efter värde.
- Pengars användning. Digitala betalningssätt.
- De fyra räknesätten i praktiska situationer.

Orsak och verkan

- Metoder och strategier för att påverka olika situationer, till exempel göra klädval efter rådande temperatur och tända ljuset när det är mörkt.
- Konsekvenser av olika val och handlingar som rör kroppen.
- Hur olika val och handlingar kan påverka natur och miljö, till exempel källsortering och val av färdmedel.
- Risker i närmiljön, till exempel kemikalier, elektricitet, värme och kyla.

- Några vardagliga tekniska föremål och hur de fungerar.
- Hur datorer används och några av datorns grundläggande delar för inmatning, utmatning och lagring av information, till exempel tangentbord, skärm och hårddisk.
- Några vardagliga föremål som styrs av datorer och program. Hur programmering används för att styra föremål, till exempel för rörelse.
- Redskap, teknisk utrustning och digitala verktyg i närmiljön. Hur de används på ett ändamålsenligt och säkert sätt.

Ämnesspecifika begrepp

Språk är människans främsta redskap för att tänka, kommunicera och lära. Genom samspel och kommunikation kan hon uttrycka sin personlighet, sina känslor och sina tankar och förstå hur andra känner och tänker. Språk och kommunikation ökar förutsättningarna för delaktighet i vardagen och i samhället.

Syfte

Undervisningen inom kursen språk och kommunikation syftar till att eleven utvecklar kunskaper i att samspela med andra samt en tilltro till sin förmåga att aktivt påverka sin situation. Eleven ska ges förutsättningar att kommunicera i olika sammanhang och uttrycka sig med tydlig avsikt i tal och genom andra kommunikationsformer. Eleven ska i undervisningen ges möjlighet att utveckla förmåga att använda olika digitala verktyg för att kunna kommunicera och samspela med andra och för att kunna vara delaktig i samhället.

Vidare ska undervisningen stimulera elevens vilja att ta emot och tolka kommunikation. På så sätt ska eleven ges möjligheter att utveckla sin förmåga att lyssna, samtala och förstå. Undervisningen ska bidra till att eleverna får förståelse för att sättet man uttrycker sig på kan få konsekvenser för en själv och för andra människor. Genom undervisningen ska eleven få möta och uppleva såväl digitala som andra former av kommunikation till exempel bilder, litteratur, film, teater, drama och rörelse. Därigenom ska eleven ges förutsättningar att utveckla sin förståelse för omvärlden.

Genom undervisningen ska eleven stimuleras att utveckla kunskaper om hur man söker och kritiskt värderar information i olika källor och hur digitala verktyg för kommunikation kan användas. På så sätt ska eleven ges förutsättningar till ökad självständighet.

Vidare syftar undervisningen till att eleven utvecklar kunskaper om ämnes-specifika begrepp. Därigenom ska eleven ges förutsättningar till ökad delaktighet i sociala sammanhang.

För en elev med annat modersmål än svenska ska undervisningen bidra till att eleven stärks i sin utveckling till att bli flerspråkig. Genom undervisningen ska eleven ges möjligheter att utveckla sin ord- och begreppsförståelse både på svenska och på modersmålet. Undervisningen ska på så sätt bidra till att eleven stärker sin flerspråkiga identitet och sin tillit till sin egen förmåga till kommunikation. Vidare ska undervisningen ge eleven möjlighet att möta den engelska som förekommer i vardagslivet. Eleven ska ges återkommande tillfällen att kommunicera och samspela med andra i undervisningen. I undervisningen ska eleven också ges möjlighet att använda sig av digitala verktyg.

Genom undervisningen inom kursen språk och kommunikation ska eleven ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att

- samspela med andra,
- tolka olika former av kommunikativa uttryck,
- söka information från olika källor, och

- använda ord, begrepp, symboler och andra uttryckssätt för språk och kommunikation.

Centralt innehåll

Samspela, tala och samtala

- Grundläggande kommunikativa mönster och strukturer: turtagning samt hur man initierar, upprätthåller och avslutar samspel eller samtal.
- Språk och kommunikation i olika sammanhang och miljöer, till exempel bland vänner, i affären, eller med digitala verktyg.
- Känslor och hur de kan uttryckas och tolkas.
- Kroppsspråk, gester, tecken eller tal. Hur man kan uttrycka sin avsikt på olika sätt.
- Språkets struktur, ordföljd och meningsbyggnad.
- Kommunikationsverktyg. Hur de kan användas för att förstärka elevens kommunikation.

Tolka och förstå

- Bok- och bildsamtal. Berättande texter i såväl tryckta som digitala medier från olika tider och skilda delar av världen.
- Engelska i till exempel musik och filmer.
- Tolka kommunikativa uttryck, till exempel kroppsspråk, gester, tecken eller tal.
- Språkets form och innehåll.
- Ordbilder relaterade till elevens erfarenhet och intresse.
- Handstil och att skriva med digitala verktyg
- Möjligheter och risker vid egen kommunikation i digitala medier.

Informationssökning

- Information i vardagssituationer, till exempel symboler och enkla instruktioner, såväl med som utan digitala verktyg.
- Informationssökning i olika medier och källor, till exempel tidningar och sökmotorer på internet.

Ämnesspecifika begrepp
